

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/368/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113217323
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3113217323.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa B. C. E., s.r.o, so sídlom R., L. 8, B. XX XXX XXX, zastúpeného C.. C. H., advokátom so sídlom R., L. 8, proti odporkyni M. R., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom F., I. I. XXXX/XX, toho času na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníčkou C.. Q. E., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Q. U.a T., so sídlom U.. M. 5, D., B. XX XXX XXX, zastúpeného C.. K. G., advokátom so sídlom E., U. E. 7, o zaplatenie XXX,XX eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, zo dňa 15. október 2013, č. k. 27C/88/2013-31, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku II, III, IV p o t v r d z u j e.

Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom v bode I. odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 118,34 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,79 eur od 12.07.2010 do zaplatenia, zo sumy 43,09 eur od 12.08.2010 do zaplatenia, zo sumy 36,46 eur od 12.09.2010 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v bode II. vo zvyšku návrh zamietol a súčasne v bode III. určil, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení uzavretému medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom dňa 14.01.2010 uvedená v bode 4 v znení: " V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6. Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok), v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany D., je Účastník povinný uhradiť D. zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku. V prípade žiadosti Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky D.. Zaplatením akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tohto Dodatku nezaniká právo D. na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením povinnosti, na ktorú je viazaná daná zmluvná pokuta. Účastník je zároveň povinný uhradiť D. náhradu škody presahujúcu sumu zmluvnej pokuty." je neprijateľná a z toho dôvodu neplatná. V bode IV. (nesprávne označený ako III.) odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že zmluvou o pripojení zo dňa 22.06.2004 sa právny predchodca navrhovateľa zaviazal poskytovať odporkyni telekomunikačné služby a odporkyňa sa zaviazala za ne riadne platiť. Z dodatku k vyššie uvedenej zmluve o pripojení uzavretého medzi stranami dňa 14.01.2010 vyplýva, že odporkyňa si u právneho predchodcu navrhovateľa objednala službu pod názvom Podľa seba 5(3000), v dôsledku čoho jej právny predchodca navrhovateľa odpredal MT typu U. XXXX za kúpnu cenu 1 eur za podmienky doby viazanosti na 24 mesiacov so zmluvnou pokutou

331,94 eur. Dodatok k zmluve o pripojení v čl. 4 obsahoval ustanovenie týkajúce sa zmluvnej pokuty, podľa ktorého v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6. Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok), v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku. V prípade žiadosti Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku. Zaplatením akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tohto Dodatku nezaniká právo Podniku na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením povinnosti, na ktorú je viazaná daná zmluvná pokuta. Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody presahujúcu sumu zmluvnej pokuty. Po právnej stránke mal okresný súd za to, že zmluva o pripojení zo dňa 22.06.2004 v spojení s dodatkom zo dňa 14.01.2010, je zmluvou uzavretou podľa § 43 z.č. 610/2003 Z.z. a súčasne má charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/, b/, § 23a z.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (zmluva o pripojení) i § 2 písm. a/, b/ a § 3 ods. 3 z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (dodatok k zmluve o pripojení). Dodatok zo dňa 14.01.2010, ktorým medzi zmluvnými stranami došlo k zmene účastníckeho programu a k odpredaniu mobilného telefónu odporkyňi, je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou i podľa § 52 ods. 1 Obč.zák. v znení účinnom od 01.01.2008. Je nesporné, že právny predchodca navrhovateľa v predmetnom právnom vzťahu vystupoval ako predávajúci/dodávateľ a odporkyňa ako spotrebiteľ, ktorý pri uzavieraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti. Pokiaľ ide o navrhovateľom uplatnenú cenu za poskytnuté telekomunikačné služby, právny predchodca navrhovateľa v rámci predmetného právneho vzťahu vyúčtoval odporkyňi cenu za poskytnuté plnenia v sume spolu 118,34 eur, z ktorej odporkyňa doteraz navrhovateľovi neuhradila sumu 110,84 eur, a preto ju okresný súd podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona č. 610/2003 Z. z. zaviazal na jej zaplatenie spolu so sumou 7,50 eur titulom troch poplatkov za upomienku po 2,50 eur, nakoľko odporkyňa podpisom zmluvy, resp. dodatku sa zaviazala zaplatiť i poplatky za podmienok určených navrhovateľom a vo výške, stanovenej cenníkom navrhovateľa, pričom výška poplatku je vzhľadom na nezaplatenú cenu služieb odporkyňou podľa názoru súdu primeraná a nie je v rozpore s dobrými mravmi. Keďže odporkyňa dobrovoľne neplnila navrhovateľom vyfakturované sumy, dostala sa s plnením dlžnej sumy do omeškania. S platením sumy vo výške 38,79 eur sa dostala do omeškania dňa 12.07.2010, vo výške 43,09 eur dňa 12.08.2010, vo výške 36,46 eur dňa 12.09.2010. Základná úroková sadzba ECB platná od 13.05.2009 do 12.04.2011 bola 1% a navrhovateľovi teda patrí úrok z omeškania 9 % ročne z jednotlivých dlžných súm od prvého dňa omeškania až do zaplatenia. Z uvedeného vyplýva aj skutočnosť, že vedľajším účastníkom na strane odporkyne vznesená námietka premlčania nebola dôvodná, nakoľko faktúra č. XXXXXXXXXXXX bola splatná dňa 11.07.2010, č. XXXXXXXXXXXX dňa 11.08.2010, č. XXXXXXXXXXXX dňa 11.09.2010. Faktúra č. XXXXXXXXXXXX, ktorou právny predchodca navrhovateľa vyúčtoval odporkyňi zmluvnú pokutu 331,94 €, bola splatná dňom 09.12.2011. Navrhovateľ, resp. jeho právny predchodca tak mohol uplatniť svoj nárok na súde najskôr dňa 12.07.2010 (faktúra č. XXXXXXXXXXXX), 12.08.2010 (faktúra č. XXXXXXXXXXXX), 12.09.2010 (faktúra č. XXXXXXXXXXXX), resp. 10.12.2011 (faktúra č. XXXXXXXXXXXX). Žalobný návrh navrhovateľ súdu doručil dňa 12.07.2013, t.j. v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Okresný súd ďalej konštatoval, že predmetná zmluva o pripojení zo dňa 22.06.2014 v spojení s dodatkom zo dňa 14.01.2010 má charakter formuláru, ktorého znenie odporkyňa nemohla ovplyvniť, nakoľko bola pripravená už vopred, pre veľký počet spotrebiteľov. Z úradnej činnosti súdu je totiž známe, že právny predchodca navrhovateľa ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom obdobných štandardných formulárových zmlúv, pričom je obvyklé, že spotrebiteľ obsah takejto zmluvy, teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom nemôže ovplyvniť. Nejde teda o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 2 Obč.zák. Právny predchodca navrhovateľa zmluvnú pokutu s odporkyňou individuálne nevyjednal, táto je obdobná vo veľkom počte formulárových zmlúv, pričom právny predchodca navrhovateľa v jednotlivých zmluvách menil len výšku zmluvnej pokuty. Uvedené okresný súd zdôraznil s ohľadom na to, že zmluvné dojednanie, obsiahnuté v zmluve o pripojení v spojení s dodatkom, týkajúce sa zmluvnej pokuty vo výške 331,94 eur (bod 4 dodatku) , považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - odporkyne. Okresný súd pritom nespochybnil možnosť aplikácie i význam zmluvnej pokuty v spotrebiteľských vzťahoch, musí však ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok, s ohľadom na povahu, obsah a osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov a so zreteľom na sankcionovanie neplnenia si povinností na strane oboch účastníkov zmluvného vzťahu. V danej veci zmluvná pokuta, tak, ako je dojednaná v zmluve o pripojení zo dňa

02.06.2004 v spojení s dodatkom zo dňa 14.01.2010 je neprimeranou sankciou, a teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Obč.zák., a to vzhľadom na viaceré aspekty: V danej veci bol pri uzatváraní zmluvy prísnejšie, resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, ktorá skutočnosť sama osebe vyznieva v neprospech jedného účastníka zmluvy - spotrebiteľa. Z časového hľadiska ďalej predávajúci vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny poskytnutých služieb odporkyňou dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu služieb hneď v prvý mesiac po uzavretí zmluvy. Taktiež je bez významu výška ceny služieb, ktoré spotrebiteľ nezaplatí (či nezaplatí cenu dojednaného mesačného poplatku alebo len jej časť alebo niekoľkonásobne vyššiu sumu). Pre úplnosť súd udáva, že zmluvná pokuta bola dojednaná len pre prípad nezaplatenia splatnej ceny za služby, resp. za porušenie povinností, upravených vo vymedzených článkoch dodatku alebo Všeobecných podmienok, ktoré priamo nesúvisia s predajom mobilného telefónu alebo iného koncového zariadenia. Prípadná predajná cena telefónu alebo iného koncového zariadenia nemajú na posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty žiaden vplyv. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdenu zmluvnú pokutu 2,50 €, ktorá mala byť odporkyňi vyúčtovaná faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, navrhovateľ dokonca neuviedol, na základe akého zmluvného dojednania mala byť takáto zmluvná pokuta odporkyňi účtovaná a nepreukázal, kedy a akým konkrétnym konaním odporkyňa ako spotrebiteľ mala porušiť zmluvu o pripojení v znení dodatku takým spôsobom, že to zakladá nárok navrhovateľa na uplatnenie zmluvnej pokuty 2,50 eur. Súdu nedoložil ani tvrdenú faktúru č. XXXXXXXXXXXX, v žalovanej sume 450,28 eur túto sumu nezohľadnil (cena za služby a poplatky za upomienky 118,34 eur + zmluvná pokuta 331,94 eur = žalovaná suma 450,28 eur), a preto sa okresný súd jeho nárokom v tejto časti nezaoberal. Na základe všetkých uvedených okolností okresný súd v zmysle § 153 ods. 4 O.s.p. vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v bode 4 dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 14.01.2010 za neprijateľnú podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Obč.zák., a teda absolútne neplatnú a návrh navrhovateľa vo zvyšku, t.j. v časti o zaplatenie 331,94 eur, zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 43 ods. 1, § 42 ods. 1 písm. a), § 2 ods. 1., § 23a ods. 1, ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb., § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z., § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 5, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 10c, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR, č. 87/1995 Z. z., § 153 ods. 3, ods. 4 O.s.p., o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomu rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že zmluvná podmienka dojednaná v ustanovení bodu 4 dodatku o zmluvnom pripojení uzatvorenej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom dňa 14.01.2010 nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je platným zmluvným dojednaním alternatívne, aby rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dôvodil, že zmluvná pokuta dojednaná medzi jeho právnym predchodcom a odporcom bola dojednaná platne v súlade s ust. § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bola dojednaná písomne s uvedením výšky zmluvnej pokuty a toto dojednanie, je dojednanie individuálnym. Mal za to, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva zákaz zjednania zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Zdôraznil, že jeho právny predchodca si svoje zmluvné povinnosti, vyplývajúce zo zmluvy o pripojení plnil riadne a včas, odporca svoj záväzok počas doby viazanosti - 24 mesiacov preukázateľne porušil. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4ObDo/4/1999, z ktorého vyplýva, že v prípade, že si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti iba jednou zmluvnou stranou neznamená, že táto dohoda odporuje zásadám poctivého obchodného styku. Ďalej uviedol, že odporcovi poskytol mobilné zariadenie U. XXXX za zvýhodnenú cenu 1 euro, ktorého reálna hodnota predstavovala v čase predaja sumu 239 eur, čomu zodpovedá prizväzok v podobe 24 mesačnej doby viazanosti, ktorý preukázateľne odporca porušil. Navyiac odporcovi poskytol benefit v podobe zvýhodneného počtu 3000 voľných minút do siete F. E. a benefit v podobe zľavneného mesačného paušálneho poplatku v sume 4,99 eur odo dňa uzavretia dodatku počas troch zúčtovacích období nasledujúcich po uzavretí dodatku a benefit v podobe výhodných cien volaní (tzv. balíčok do všetkých sietí), čomu zodpovedal prizväzok v podobe 24 mesačnej doby viazanosti, ktorý odporca porušil. Zdôraznil, že odporcovi nič nebránilo vybrať si balíčok služieb v plnej hodnote bez záväzku doby viazanosti zmluvou o pripojení a v takomto prípade mal možnosť uzavrieť dodatok k zmluve o pripojení bez doby viazanosti a bez benefitov, samozrejme bez zmluvnej pokuty. Odporca mal možnosť výberu do akého zmluvného vzťahu s právnym predchodcom vstúpi a ovplyvní tak dojednanie o zmluvnej pokute, preto toto dojednanie zodpovedá individuálnemu dojednaniu a túto podmienku nie je možné označiť za neprijateľnú. Mal za to, že i ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno poňať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a

nezodpovednosti. Odporca porušil svoj záväzok platiť cenu služieb riadne a včas počas doby viazanosti 24 mesiacov, dostal sa do omeškania so zaplatením faktúr už v mesiaci jún 2010 za obdobie od 22.05.2010 do 21.06.2010 a následne nezaplatil ani ďalšie faktúry. Z tohto dôvodu došlo ku vzniku jeho povinnosti zaplatiť mu dojednanú zmluvnú pokutu, ktorú v tomto prípade nemožno označiť za neprimeranú pri náležitom a riadnom posúdení všetkých okolností, ktoré jeho právneho predchodcu viedli k vyúčtovaniu zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu považoval za spravodlivú, primeranú a plniacu svoj účel vo vzťahu k porušovanej povinnosti a na jej zaplatenie v celom rozsahu trval.

Opatrovníčka odporkyne vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť z dôvodu, že zmluvná pokuta vo výške 331,94 eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Vedľajší účastník na strane odporkyne vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že považuje odvolanie navrhovateľa za nedôvodné a žiada, aby rozsudok súdu prvého stupňa bol v napadnutej časti potvrdený. Uviedol, že uplatnená zmluvná pokuta bola vo vzťahu k samotnému právnomu predchodcovi navrhovateľa - E. F., a.s., súdnych konaniach opakovane judikovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka - rozsudok Krajského súdu Prešov, č. k. 16Co/31/2012-42, č. k. 16Co/32/2012-46, sp. zn. 3Co/26/2012, 7Co/36/2012 a navrhovateľ je s poukazom na § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa používania nekalej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi a zároveň predstavuje zákonnú prekážku pre súd priznať navrhovateľovi plnenie z takejto absolútnej neplatnej zmluvnej podmienky. Poukázal na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu Žilina, Okresného súdu Prievidza, Krajského súdu Nitra, Krajského súdu Trenčín. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny podľa §219 ods.1 O.s.p.. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok okresného súdu nebol napadnutý účastníkmi odvolaním vo výroku, ktorým bola odporkyňi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 118,34 eur s príslušenstvom. Tohto výroku sa odvolací súd nedotýkal, nakoľko nadobudol právoplatnosť (§ 206 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho prieskumu bol výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh o zaplatenie zmluvnej pokuty, výrok rozsudku, ktorým bola zmluvná podmienka uvedená v bode 4 Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 14.01.2010 vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku a súvisiaci výrok o trovách konania.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver. Jeho rozhodnutie zodpovedá požiadavkám § 157 ods. 2 O.s.p. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednanú vec, z ktorých vyvodil svoje právne závery. V plnej miere a vyčerpávajúco vysvetlil, z akých úvah pri svojom závere vychádzal. V tomto smere preto odvolací súd v podrobnostiach na dôvody rozhodnutia prvostupňového súdu odkazuje. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ani odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v podanom odvolaní, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, ktoré zostali sporné, ale sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Právny vzťah medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou bol založený zmluvou o pripojení zo dňa 22.06.2004, dodatkom k zmluve zo dňa 14.01.2010 a všeobecnými zmluvnými podmienkami. Medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou tak vznikol dvojstranný záväzkovo-právny vzťah, ktorým sa odporkyňa zaviazala užívať mesačný program po dobu viazanosti (24 mesiacov). Počas doby viazanosti sa odporkyňa zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu s poskytovateľom v zmysle podmienok zmluvy a dodatku a neuskutočniť žiaden úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy a nepožiadat' o vypojenie z prevádzky, ani o dočasnú deaktiváciu SIM karty a nedopustiť sa takého konania, na základe ktorého by poskytovateľovi vzniklo právo odstúpiť od zmluvy alebo zmluvu vypovedať. Podľa bodu 4 sa účastník a poskytovateľ dohodli, že ak účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto dodatku, zaväzuje sa uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur.

V danom prípade uzavretú zmluvu prvostupňový súd správne posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Navrhovateľ podaným odvolaním charakter zmluvy nespochybňuje.

Podľa § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V súlade s týmto ustanovením sa prvostupňový súd dôvodne zaoberal tým, či predmetná zmluva spolu s jej dodatkom v danej veci neobsahuje neprijateľné podmienky.

V danom prípade účastníci uzavreli typickú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu. Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za neprijateľnú, ak táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy v neprospech spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola vopred navrhnutá, vopred vypracovaná a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah a podstatu.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom len ako celok odmietnuť alebo prijať (akceptovať). Možnosť zmeny štandardných podmienok je zo strany spotrebiteľa len iluzórna. Spotrebiteľ v porovnaní s dodávateľom je v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, či úroveň informovanosti.

V danom prípade je zmluvnou pokutou sankcionovaný len spotrebiteľ. Spotrebiteľ ju má zaplatiť v prípade porušenia niektorej z povinností podľa dodatku (bod 1 písm b), bod 2, bod 3 dodatku, čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, čl.5 bod 5.2 písm a) až c) všeobecných podmienok). V danom prípade navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporkyňou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, zmluvná pokuta teda nemá charakter individuálne dojednanej podmienky. Dodávateľ zmluvnou pokutou v prejednávanej veci zabezpečoval poskytnutie a predaj mobilného telefónu za akciovú cenu bez uvedenia skutočnej hodnoty predmetného mobilu. Za túto výhodu (ktorej hodnotu odporkyňa nepoznala) sa odporkyňa zaviazala k 24-mesačnej dobe viazanosti, a to aj v prípade, ak by si plnila svoju povinnosť odoberať služby poskytované dodávateľom a riadne si za ich poskytnutie platila. Spotrebiteľ, ktorý podpísal takúto vopred určenú podmienku, bol viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na dobu používania služieb dodávateľa a bez ohľadu na výšku nezaplatených služieb.

Navrhovateľ ako právny nástupca dodávateľa odvodzuje svoje právo na zaplatenie zmluvnej pokuty z ceny telefónu U. XXXX vo výške 239 Eur v zmysle ponuky mobilných telefónov s tým, že zvyšná časť je odôvodnená benefitmi, ktoré boli odporkyňi poskytnuté v podobe zvýhodneného počtu 3000 voľných minút do siete F. E., v podobe zľavneného mesačného paušálneho poplatku v sume 4,99 eur odo dňa uzavretia dodatku počas troch zúčtovacích období nasledujúcich po uzavretí dodatku, v podobe výhodných cien volaní (tzv. balíček do všetkých sietí), čomu zodpovedal záväzok odporkyne zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu.

V prejednávanej veci povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur bola viazaná na akékoľvek porušenie povinností spotrebiteľom vyplývajúcej z uzatvoreného zmluvného vzťahu. Odvolací súd v tomto smere súhlasí s právnym záverom súdu prvého stupňa, že takto jednostranne určená podmienka vo vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom je neprijateľná a z tohto dôvodu v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nemohlo navrhovateľovi právo na plnenie a odporkyňi povinnosť plniť. Dojednanú zmluvnú pokutu aj odvolací súd považuje za sankciu vo vzťahu k spotrebiteľovi za neprimeranú. Nie každé z vymedzených povinností, za ktoré je dojednaná rovnaká sankcia vo forme zmluvnej pokuty, má rovnakú intenzitu a význam. Dodávateľ nerobil rozdiel medzi tým, čo správne v odôvodnení svojho rozhodnutia zvýraznil aj súd prvého stupňa, a to dobou porušenia povinnosti, či je to na začiatku zmluvného vzťahu, v jeho priebehu alebo na jeho konci. Bez akéhokoľvek významu je to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí (cena dojednaného mesačného poplatku alebo niekoľkonásobne vyššia cena). Výška zmluvnej pokuty nezohľadňuje dlžnú sumu, ani inak nerozlišuje rôznu závažnosť porušenia dojednaných povinností. Takto dojednané paušálne dojednanie zmluvnej pokuty predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek, i menej významnom porušení povinností, uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške.

So zreteľom na uvedené dôvody krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyni, ani vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná, nakoľko odporkyni, ani vedľajšiemu účastníkovi žiadne účelne vynaložené trovy odvolacieho konania nevznikli.

Odvolací súd dospel k záveru, že trovy odvolacieho konania, uplatnené vedľajším účastníkom na strane odporkyne, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia, nie sú v danej veci účelne vynaloženými trovami. Vedľajší účastník, zastúpený advokátom, hromadne vstúpil do viacerých obdobných vecí, pričom v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol len tvrdenia všeobecného charakteru, citoval predpisy dopadajúce na všetky spotrebiteľské zmluvy a obmedzil sa na citovanie rozhodnutí iných súdov. Za tejto situácie, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne advokátom v odvolacom konaní v danej veci, ktoré napĺňa charakteristiku tzv. hromadných vecí javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. Uvedený záver má za následok konštatovanie neúčelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v odvolacom konaní, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak mal na ich náhradu právo.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.